

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2011. gada 5.janvārī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

154. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis
Konsultanti:
V.Cielava – jurists
V. Brūzis - Rīgas pilsētas būvvalde
U.Bratuškins – RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte
Projektu pārstāvji:
E.Zalāns – D.Zalānes projektu biroja pārstāvis
A.Ieviņš - Dzīvojamās ēkas rekonstrukcijas un jaunbūves Rīgā, Jeruzalemes ielā 6/8 arhitektūras ideju konkursa rezultāti.
A.Bisenieks - Dzīvojamās ēkas rekonstrukcijas un jaunbūves Rīgā, Jeruzalemes ielā 6/8 arhitektūras ideju konkursa rezultāti.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūmiece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 154. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

J.Dambis lūdz rast iespēju darba kārtību papildināt ar informatīva rakstura jautājumu par ziņojuma gatavošanu UNESCO Pasaules mantojuma centram. Padomei nav iebildumu pret J.Dambja ierosinājumu. Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 155. sēde un tās darba kārtība

155. sēdi sasaukt 2011.gada 19.janvārī plkst. 15.00; 156.sēdi sasaukt 2. februārī plkst. 15.00

3.

Ziņojums UNESCO Pasaules mantojuma centram par situāciju Rīgas vēsturiskajā centrā.

J.Dambis: saskaņā ar UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 2008.gada lēmumu Latvijai ir jāgatavo ziņojums par situāciju Rīgas vēsturiskajā centrā, termiņš 2011.gada 31. Janvāris. VKPAI ir vērsusies arī Rīgas domē ar lūgumu sagatavot informāciju. Esam saņēmuši Pilsētas attīstības departamenta formālu un īsu informāciju, kas nevar kalpot kā materiāls ziņojuma gatavošanai. Uzskata, ka informācijai būtu jābūt izvērstākai - ar attēliem, shēmām, dokumentiem, kas pārliecina Pasaules mantojuma komiteju un mazina iespējamu uztraukumu par situāciju Rīgā.

D.Baltiņa: iepriekš tika panākts, ka Rīgai nav jāsniedz ziņojums jau 2010.gadā, tomēr 2011.gadā par iepriekšējos divos gados notikušo ir jāatskaitās. Ir pagājis pietiekami ilgs laika posms, lai informētu par notikušajām izmaiņām.

J.Dambis: ja netiks sniegta pietiekami izsmeļoša un aptveroša informācija par pēdējā laika notikumiem, no UNESCO puses varam sagaidīt satraukumu un lielāku kontroli.

A.Kušķis: Rīgas dome pakonsultēsies, pārbaudīs un papildinās informāciju. Daudzas lietas, par kurām jāziņo, šobrīd atrodas vēl tikai izstrādes procesā.

D.Baltiņa: ierosina ziņojuma projektu izvērtēt arī Padomes sēdē.

Padome aicina Rīgas domi sagatavot un savlaicīgi sniegt Inspekcijai nepieciešamo papildus informāciju, lai 19.janvāra sēdē varētu izvērtēt ziņojuma projektu.

4.

Ēkas bēniņu stāva izbūve Rīgā, Marijas ielā 16 un Dzirnavu ielā 113.

Projektētājs un iesniedzējs: SIA „Diānas Zalānes projektu birojs”

Ziņo: E.Zalāns informē par projekta ieceri. Bēniņu stāva izbūvei tiek piedāvāti četri risinājumi.

Izsakās: D.Baltiņa, V.Brūzis, I.Urtāne, J.Zilgalvis, J.Asaris, A.Kušķis, U.Bratuškins, V.Valgums, J.Dambis, A.Kronbergs

D.Baltiņa: uzskata, ka šajā gadījumā jumta izbūve nav nepieciešama. Platība ir ļoti masveidīga, izmaiņas - ļoti lielas un būs pamanāmas no publiskās ārtelpas. Arī iekšpagalmā, kas šajā gadījumā ir publiskā telpa, kas attīstās. Piedāvāto jumta izbūves ieceri neatbalsta.

V.Brūzis: Būvvalde ir izdevusi PAU, kur atbilstoši likumam ir nepieciešams Padomes viedoklis. Viss ir atkarīgs, cik šāda izbūve ir nepieciešama. Šobrīd ēka jau ir nobeigta, papildus izbūves vizuāli nav īpaši nepieciešamas. Varētu domāt par jumta logu izbūvēm, nodrošinot nepieciešamo gaismu.

I.Urtāne: ja izbūves ir masveidā, tās jumtā iekomponēt vieglāk nekā atsevišķas izbūves. Ņemot vērā, ka izbūves ir uz pagalma pusi, tās būtu pieļaujamas.

J.Zilgalvis: jumts tiek būtiski pārveidots, kas būs precedents citiem īpašniekiem. Piedāvātajā veidā jumta izbūve nav pieņemama. Ierosina izskatīt iespēju jumta logu izbūvei.

J.Asaris: VKPAI ir lūgusi turpināt risinājumu variantu izstrādi, atgādinot, ka ēka ir kultūrvēsturiski vērtīga. Apjoms liekas piedāvātajam risinājumam pārāk grandiozs. Iespējams, jumta izbūves varētu pieļaut atsevišķās vietās, kas nav redzamas no publiskās ārtelpas.

A.Kušķis: no piedāvātajām vizualizācijām grūti izsecināt paredzēto izbūvju apjomu. Principā netiek noraidīta bēniņu telpu izgaismošana, jumta logu izbūves ir iespējamas. Rūpīgi jāvērtē redzamība no publiskās ārtelpas. Uzskata, ka jumta formu vismazāk izmaina piedāvātais otrais variants. Jumta izmantošana ir iespējama.

U.Bratuškins: tas, ka ideja pacelta kompleksi (visam jumtam) ir drīzāk kvalitāte nekā risks. Ja apbūves noteikumi pieļauj šajā ēkā kaut ko darīt, nav argumentācijas, kāpēc to vajadzētu liegt. Argumentācija varētu būt vai nu jumta ainavas negatīvas izmaiņas, vai cits juridiski pamatots viedoklis. Ja šādu formulējumu neizdodas atrast, tad vērtējumā dominē tikai estētiskie principi. Publiskā ārtelpa ir tā ārtelpas daļa, kas pieejama visiem interesentiem visā dienā garumā. Pagalmi šai definīcijai neatbilst. Šobrīd neredz veidu, kas varētu palīdzēt rīkoties esošo spēles noteikumu ietvaros. Uz jautājumu, vai bēniņus var izbūvēt, vispirms vajadzētu atbildēt pašiem autoriem. Veicot plānojuma strukturālo analīzi, nepieciešams saprast, vai ar bēniņu izbūvi vispār ir vērts nodarboties.

V.Valgums: lai noraidītu šo ideju, jāargumentē, kāpēc citiem kaut kas līdzīgs ir pieļauts. Visas lielās pilsētas, rūpējoties par sevis saglabāšanu, kā vienu no attīstības ceļiem ļauj bēniņus izmantot. Piedāvātie risinājumi ir pārāk mehāniski. Jāturpina meklējumi, ņemot vērā raksturīgākos jumta ainavas parametrus. Skiču projekts Padomē jāvērtē vēlreiz.

J.Dambis: MK notiekumu nr. 127. 7.1.4. punkts paredz, ka „*kultūrvēsturiski unikālām, ļoti vērtīgām un vērtīgām ēkām saglabājama vēsturiskā jumta forma. Izņēmumi pieļaujami, ja pārveidojumi uzlabo jumtu ainavu vai tie nepieciešami ēkas saglabāšanai*”. Tātad ir tikai divi atslēgas vārdi pārveidojumu pieļaušanai. Bēniņus var izmantot, bet veidam jābūt tādām, lai jumta ainavas pārveidojumi būtu uztverami pēc iespējas mazāk. Lielā problēma – jumta augstums ir minimāls, kores augstums – maksimāls. Līdz ar to grūti ierakstīties ar labiem risinājumiem. Neviens no iesniegtajiem piedāvājumiem neatbilst normatīvo aktu prasībām.

A. Kronbergs: šī ir liela iespēja, kur var rasties risinājums ar estētisku pašvērtību. Iespējams, šobrīd meklējumu ceļš vēl nav īstais. Izmantotie paņēmieni ir pārāk shematiski. Turpinot meklējumus, var rasties piemērs, kā pilsētu augšējiem stāviem attīstīties jaunā arhitektoniskā izpratnē. Pilnībā pārveidojot jumtu un radot jaunu vērtību. Platība ir tik liela, lai radītu jaunu kompleksu risinājumu. Ierosina pieļaut iespēju izbūvēt bēniņus, taču turpināmi meklējumi, kā tos izbūvēt vislabākajā veidā ar jaunu mērķi.

J.Dambis: iespējams, šajā vietā būtu nepieciešama esošā jumta ainavas analīze, lai izvērtētu, vai un kas maināms.

Padome balso par lēmumu:

Principā piekrist bēniņu stāva izmantošanas iespējai Rīgā, Marijas ielā 16 un Dzirnavu ielā 113. Vēsturiskās jumta formas maiņa pieļaujama gadījumā, ja tas uzlabo Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavu un tam piekrīt VKPAI, Būvvalde un Padome.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: Principā piekrist bēniņu stāva izmantošanas iespējai Rīgā, Marijas ielā 16 un Dzirnavu ielā 113. Vēsturiskās jumta formas maiņa pieļaujama gadījumā, ja tas uzlabo Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavu un tam piekrīt VKPAI, Būvvalde un Padome.

5.

Ēkas bēniņu stāva rekonstrukcija Rīgā, Ģetrūdes ielā 9.

Projektētājs un iesniedzējs: SIA „Diānas Zalānes projektu birojs”.

Ziņo: E.Zalāns informē par projekta ieceri.

Izsakās: V.Valgums, J.Asaris, D.Baltiņa, A.Kušķis

V.Valgums: bēniņu stāva rekonstrukcija principā būtu pieļaujama, bet par konkrētu risinājumu šobrīd vēl nevar balsot.

J.Asaris: šajā situācijā optimālākais Padomes lēmums varētu būt analogs iepriekšējam gadījumam.

D.Baltiņa: likums dod mums iespēju lemt par katru gadījumu atsevišķi. Par analogiskiem tos uzskatīt nevar, tomēr uzskata, ka iepriekšējais lēmums ir pieņemams.

A.Kušķis: lietas virzības nolūkā būtu lietderīgi projektētāju iepazīstināt ar 2010.gada 17.decembra diskusijas par jumtu ainavu Rīgas vēsturiskajā centrā rezultātiem.

Padome balso par lēmumu: Principā piekrist bēniņu stāva izmantošanas iespējai Rīgā, Ģetrūdes ielā 9. Vēsturiskās jumta formas maiņa pieļaujama gadījumā, ja tas uzlabo Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavu un tam piekrīt VKPAI, Būvvalde un Padome.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: Principā piekrist bēniņu stāva izmantošanas iespējai Rīgā, Ģertrūdes ielā 9. Vēsturiskās jumta formas maiņa pieļaujama gadījumā, ja tas uzlabo Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavu un tam piekrist VKPAI, Būvvalde un Padome.

6.

Dzīvojamās ēkas Rīgā, Baznīcas ielā 26 rekonstrukcija. Projektētājs un iesniedzējs: SIA „Diānas Zalānes projektu birojs”.

Ziņo: E.Zalāns informē par projekta ieceri.

Izsakās: J.Zilgalvis, U.Bratuškins, I.Urtāne, V.Valgums, J.Dambis, J.Asaris, D.Baltiņa

J.Zilgalvis: VKPAI principā ir piekritusi ēkas paaugstināšanai par diviem stāviem, ir tikai prasīti risinājumu meklējumi.

U.Bratuškins: piedāvātais risinājums šķiet simpātisks. Izsaka šaubas par stiklojumu, kas varētu būt pārāk plakans un viendabīgs.

I.Urtāne: pietrūkst vizuālā materiāla, lai varētu saprast, kādu iespaidu tas atstāj uz ēku.

V.Valgums: ir citi skati, kur objekts būs vairāk uztverams, piedāvātais materiāls, iespējams, nav pilnīgs.

J.Dambis: piedāvājums konkrētajai pilsētvidei ir pārāk aktīvs, jāmeklē citi risinājumi.

J.Asaris: risinājums ir jāpilnveido.

D.Baltiņa: šīs vietas sakārtošana ir iespējama, bet nepieciešama detalizācija un pārdomāta analīze no dažādiem skatu punktiem.

Padome balso par lēmumu: Principā atbalstīt dzīvojamās ēkas Rīgā, Baznīcas ielā 26 pagalma ēkas pārbūves iespēju. Lūgt turpināt risinājumu meklējumus, lai objekts veiksmīgāk iekļautos vēsturiskajā vidē.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: Principā atbalstīt dzīvojamās ēkas Rīgā, Baznīcas ielā 26 pagalma ēkas pārbūves iespēju. Lūgt turpināt risinājumu meklējumus, lai objekts veiksmīgāk iekļautos vēsturiskajā vidē.

7.

Dzīvojamās ēkas rekonstrukcijas un jaunbūves Rīgā, Jeruzalemes ielā 6/8 arhitektūras ideju konkursa rezultāti. Iesniedzējs: Biedrība „Jeruzalemes 6/8”

Ziņo: A.Ieviņš informē par situāciju, kāpēc nepieciešams pagarināt arhitektūras ideju konkursu, izsludinot otro kārtu. Pasūtītāji nav apmierināti ar konkursa rezultātu. Vēlas lūgt arhitektus pārstrādāt un papildināt ideju.

Izsakās: J.Dambis, V.Brūzis, A.Kušķis, V.Valgums, U.Bratuškins

J.Dambis: iestrādājot likumā prasību par konkursu nepieciešamību, mērķis bija novērst situāciju, kad īpašnieki izvēlējas sev izdevīgus, bet pilsētvidei lētus risinājumus. Idejām jārodas sacensību ceļā. Ja konkurss ir noslēdzies un nav apmierinājums ar rezultātu, jādod iespēja labākajiem turpināt darbu. Ja projekts, kas iegūts no konkursa, turpina attīstīties, tas ir pieļaujams. Ja konkursā uzvarējušo rezultātu noliek plauktā un no malas nāk cits spēlētājs ar citu ideju, konkurss noticis tikai formāli, tad to nevar atbalstīt. Var arī organizēt nākošo konkursu. Bet mēs nevaram uzspiest īpašniekam realizēt arhitektūras ideju, kas viņam nepatīk. Turpināt pilnveidot konkursa rezultātu ir normāli un iespējams.

V.Brūzis: ir juridiskas problēmas rīkot otro kārtu. Iesaka strādāt ar uzvarētāju. Ja to negrib, var rīkot nākošo konkursu, kur var aicināt visus piecus šī konkursa labāko risinājumu autorus, bet jābūt iespējai piedalīties arī citiem.

A.Kušķis: izsaka neizpratni par konkursa programmu. Ja priekšlikumi tik ļoti atšķiras apjomā, acīmredzami nav precīzi formulēti noteikumi.

V.Valgums: konkursu rīkošanā ir problēmas, jo ļoti bieži ir situācijas, kad uzvarējušais risinājums neatbilst normatīvo aktu prasībām.

U.Bratuškins: strādājot ar arhitektu, nedrīkst pieļaut situāciju, ka projekta tālākajā izstrādē tas sāk lidzināties otram vai trešajam projektam.

Padome balso par lēmumu:

Padome pieņem zināšanai konkursa rezultātus un rekomendē turpmāku projekta attīstību.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis

Pret – 0;

Atturas – 0.

Lēmums: Padome pieņem zināšanai konkursa rezultātus un rekomendē turpmāku projekta attīstību.

8.

Par dubultfasāžu izmantošanu vides trokšņu samazināšanai Rīgā. Iesniedzējs: VKPAI

Ziņo: J.Asaris informē par VKPAI saņemto Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes vēstuli ar lūgumu sniegt viedokli par ēku – valsts nozīmes un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļu – visvairāk troksnim pakļauto fasāžu pārklāšanu ar stikla dubultfasādēm. Šādu priekšlikumu izstrādājusi SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” Rīgas pilsētas vides trokšņa samazināšanas rīcības plāna ietvaros.

Izsakās: J.Dambis, U.Bratuškins, D.Baltiņa

J.Dambis: neveina no mantojuma institūcijām, arī Padome neatbalstītu risinājumu, kas kultūras pieminekļiem un vēsturiskām ēkām veidotu dubultfasādes. Iesaka noraidīt iespēju šādā veidā pārveidot valsts aizsargājamus kultūras pieminekļus.

U.Bratuškins: trokšņa iedarbības mazināšanai nepieciešams izmantot citus risinājumus, piemēram trīskāršo stiklojumu.

D.Baltiņa: šāds masveida risinājums nav pieļaujams. Katrā konkrētā gadījumā jāmeklē citādi risinājumi trokšņa iedarbības mazināšanai.

Padome balso par lēmumu:

Neatbalstīt piedāvāto Rīgas pilsētas vides trokšņa samazināšanas risinājumu. Ieteikt meklēt citus trokšņa ietekmes mazināšanas paņēmienus, katru objektu vērtējot individuāli.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Urtāne, V.Valgums, J.Zilgalvis

Pret – 0;
Atturas – 0.

Lēmums: Neatbalstīt piedāvāto Rīgas pilsētas vides trokšņa samazināšanas risinājumu. Ieteikt meklēt citus trokšņa ietekmes mazināšanas paņēmienus, katru objektu vērtējot individuāli.

Sēdi slēdz: plkst. 17.50

Sēdi vadīja:

A. Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

D. Baltiņa

J. Dambis

I. Urtāne

V. Valgums

J. Zilgalvis

Protokolēja:

B. Mūrniece